

U S N E S E N Í

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě složeném z předsedy senátu JUDr. Radana Malíka a soudců JUDr. Barbary Pořízkové a JUDr. Petra Mikeše, Ph.D., v právní věci žalobce: **A. T.**, zast. Mgr. Petrem Václavkem, advokátem se sídlem Opletalova 1417/25, Praha 1, proti žalovanému: **Komise pro rozhodování ve věcech pobytu cizinců**, se sídlem nám. Hrdinů 1634/3, Praha 4, proti rozhodnutí žalovaného ze dne 25. 4. 2012, č. j. MV-7088-4/VS-2011, v řízení o kasační stížnosti žalovaného proti rozsudku Krajského soudu v Plzni ze dne 26. 11. 2013, č. j. 30 A 32/2012 – 71, o návrhu na přiznání odkladného účinku kasační stížnosti,

t a k t o :

Kasační stížnosti **se nepřiznává** odkladný účinek.

O d ů v o d n ě n í :

Včas podanou kasační stížností se žalovaný (dále jen „stěžovatel“) domáhá zrušení v záhlaví označeného rozsudku Krajského soudu v Plzni (dále jen „krajský soud“), kterým bylo výrokem I. zrušeno rozhodnutí stěžovatele a věc mu byla vrácena k dalšímu řízení. Jednalo se o rozhodnutí, jímž bylo potvrzeno rozhodnutí správního orgánu prvního stupně, Ministerstva vnitra – odboru azylové a migrační politiky, kterým došlo ke zrušení povolení žalobce k trvalému pobytu dle § 77 odst. 2 písm. a) zákona č. 326/1999 Sb., o pobytu cizinců na území České republiky a o změně některých zákonů, a žalobci byla stanovena 30-denní lhůta k vycestování. Současně byla stěžovateli výrokem II. uložena povinnost uhradit žalobci na náhradě nákladů řízení částku ve výši 13 922 Kč k rukám právního zástupce žalobce, a to do jednoho měsíce od právní moci rozsudku. Proti tomuto rozhodnutí krajského soudu podal stěžovatel kasační stížnost, jejíž součástí byl i návrh na přiznání odkladného účinku.

Návrh na přiznání odkladného účinku kasační stížnosti stěžovatel opírá o skutečnost, že mu byla uložena povinnost zaplatit žalobci náhradu nákladů řízení ve výši 13 922 Kč do jednoho měsíce od právní moci rozsudku k rukám Mgr. Petra Václavka, advokáta, a s ohledem na uvedené navrhl, aby Nejvyšší správní soud přiznal kasační stížnosti podle § 107 odst. 1 ve spojení s § 73 odst. 2 zákona č. 150/2002 Sb., soudního řádu správního, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „s. ř. s.“), odkladný účinek. Z návrhu tak vyplývá, že stěžovatel uvedl stručnou argumentaci k přiznání odkladného účinku, pouze pokud jde o výrok II. Podle názoru stěžovatele by pro něho výkon rozsudku znamenal nepoměrně větší újmu, než jaká přiznáním odkladného účinku může vzniknout jiným osobám, a přiznání odkladného účinku nebude v rozporu s důležitým veřejným zájmem, kterým je dle stěžovatele ekonomická efektivita řízení, respektive nepřijatelná zbytečná finanční zátěž Ministerstva vnitra jako správního úřadu, pokud důvod úspěšnosti v předcházejícím soudním řízení na straně žalobce v kasačním řízení odpadne.

Žalobce považuje argumentaci stěžovatele v návrhu na přiznání odkladného účinku za nepřipadnou, přičemž konstatuje, že přiznání odkladného účinku ve prospěch stěžovatele jako správního orgánu musí být institutem zcela výjimečným, srovnatelným například se situací pro udělení odkladného účinku v případech vrácení řidičského oprávnění duševně choré osobě či vystavení zbrojního průkazu nebezpečnému recidivistovi, tak jak vyplývá z usnesení rozšířeného senátu Nejvyššího správního soudu ze dne 24. 4. 2007, č. j. 2 Ans 3/2006 – 49.

Dle § 107 odst. 1 s. ř. s. platí, že kasační stížnost nemá odkladný účinek. Nejvyšší správní soud jej však může na návrh stěžovatele přiznat, přičemž ustanovení § 73 odst. 2 až 5 s. ř. s. upravující odkladný účinek žaloby se užijí přiměřeně. Dle § 73 odst. 2 s. ř. s. musí být pro přiznání odkladného účinku naplněny dva předpoklady. Soud tak přizná žalobě (či kasační stížnosti) odkladný účinek, jestliže by výkon nebo jiné právní následky rozhodnutí znamenaly pro navrhovatele nepoměrně větší újmu, než jaká přiznáním odkladného účinku může vzniknout jiným osobám, a jestliže to nebude v rozporu s důležitým veřejným zájmem.

Správní soudnictví obecně slouží zejména k ochraně veřejných subjektivních práv a institut odkladného účinku žaloby i kasační stížnosti má primárně poskytovat ochranu žalobci (jako účastníku řízení před správním orgánem) před výkonem napadeného rozhodnutí. V zájmu zachování zásady rovnosti v řízení před soudem však Nejvyšší správní soud judikoval, že ani správnímu orgánu nelze odeprít právo domáhat se přiznání odkladného účinku kasační stížnosti. Vznik nepoměrně větší újmy na straně správního orgánu však bude z logiky věci mnohem méně častý než na straně žalobce (k tomu srovnej například usnesení Nejvyššího správního soudu ze dne 2. 5. 2013, č. j. 6 As 61/2013 – 20).

Otázkou návrhu na přiznání odkladného účinku kasační stížnosti v případě, kdy návrh podává žalovaný správní orgán, se zabýval i rozšířený senát Nejvyššího správního soudu, jak ve svém vyjádření uvedl i žalobce. Dle rozhodnutí ze dne 24. 4. 2007, č. j. 2 Ans 3/2006 – 49 (publ. pod č. 1255/2007 Sb. NSS): *„S ohledem na postavení správního orgánu v systému veřejné správy bude přiznání odkladného účinku kasační stížnosti k jeho žádosti vyhrazeno zpravidla ojedinělým případům, které zákon opisuje slovy o nenahraditelné újmě.“* Za ojedinělé případy pak lze považovat situace, kdy by nepřiznání odkladného účinku způsobilo závažné důsledky. Jako příklad závažných důsledků respektování soudního rozhodnutí uvádí rozšířený senát Nejvyššího správního soudu ve výše citovaném rozhodnutí: *„vrácení řidičského oprávnění duševně choré osobě, vystavení zbrojního průkazu nebezpečnému recidivistovi, udělení povolení k obchodu s vojenským materiálem zločinnému podniku, apod.“*

Bylo tedy na Nejvyšším správním soudu, aby posoudil, zda i v tomto konkrétním případě by nepřiznání odkladného účinku kasační stížnosti přineslo závažné důsledky srovnatelné s důsledky uvedenými v rozhodnutí rozšířeného senátu.

Stěžovatel musí ve svém návrhu na přiznání odkladného účinku dostatečně konkrétně vymezit nepoměrně větší újmu, která mu vznikne nepřiznáním odkladného účinku kasační stížnosti, než jaká přiznáním odkladného účinku může vzniknout jiným osobám. Tu spatřuje v úhradě náhrady nákladů řízení před krajským soudem ve výši 13 922 Kč. Stěžovatel tak pouze vyčíslil výši náhrady nákladů řízení, k níž je povinován, jaká konkrétní újma mu však jejím zaplacením vznikne, neuvedl, a i proto je návrh nedostatečný. S ohledem na níže uvedené by však ani podrobnější odůvodnění či doplnění nic nezměnilo na rozhodnutí Nejvyššího správního soudu v této věci.

V souladu s rozhodovací činností zdejšího soudu lze za nepoměrně větší újmu považovat poměrně závažné důsledky do života či existence toho, kdo se přiznáním odkladného účinku kasační stížnosti domáhal. Tak například nelze nenahraditelnou újmu (dle předchozí dikce § 73 odst. 2 s. ř. s.) způsobenou stěžovateli (žalovanému) spatřovat v tom, že tento bude povinen vyplatit žalobci přeplatek na dani, a to v souladu s usnesením Nejvyššího správního soudu ze dne 5. 1. 2005,

pokračování

č. j. 1 Afs 106/2004 – 49 (publ. pod č. 982/2006 Sb. NSS.) Naopak jako nenahraditelná újma byl posouzen „brozíci výkon rozhodnutí o uložení pokuty fyzické osobě ve výši, která výrazně přesahuje prokázaný celoroční příjem rodiny se dvěma nezletilými dětmi“ (k tomu blíže usnesení Nejvyššího správního soudu ze dne 29. 8. 2003, č. j. 6 A 160/2002 - 46).

Zásadní argument pro nepřiznání odkladného účinku kasační stížnosti spatřuje Nejvyšší správní soud v tom, že pokud by kasační stížnost byla úspěšná, tudíž by byl zrušen rozsudek krajského soudu, zaplacená náhrada nákladů řízení by se stala bezdůvodným obohacením žalobce, který by byl povinen toto bezdůvodné obohacení vrátit. V opačném případě nabízí právní řád stěžovateli prostředky, jak se svého práva na vydání bezdůvodného obohacení domoci v řízení před civilními soudy. Stěžovateli by tak v případě vyhovění jeho kasační stížnosti žádána újma prokazatelně nevznikla. To, že se i v případě řízení v soudním řízení správním jedná o bezdůvodné obohacení, potvrdil ve svém nálezu ze dne 29. 10. 2009, sp. zn. I. ÚS 1690/09, i Ústavní soud: „Došlo-li ze strany žalovaného ke splnění povinnosti zaplatit náhradu nákladů řízení dříve, než rozhodnutí, které tuto povinnost ukládá, bylo zrušeno, vzniká na straně žalobce bezdůvodné obohacení, neboť mu bylo plněno z důvodu, který později zanikl.“ Pro úplnost Nejvyšší správní soud uvádí, že v případě zamítnutí kasační stížnosti by samozřejmě náhrada nákladů řízení byla uhrazena po právu.

Vzhledem k výše uvedenému nelze úhradu nákladů řízení ve výši 13 922 Kč považovat pro stěžovatele za nepoměrně větší újmu, která by přinášela tak závažné důsledky, jak nastiňuje výše citované rozhodnutí rozšířeného senátu Nejvyššího správního soudu.

Nad uvedenou argumentaci Nejvyšší správní soud uvádí, že odkladný účinek kasační stížnosti představuje zcela výjimečný institut, kterým se mění účinky pravomocného rozhodnutí, a měl by být využíván pouze v situacích, kde výkon rozhodnutí nebo jeho jiné následky mohou působit značné obtíže. Kasační stížnost, jako mimořádný opravný prostředek, směřuje proti již pravomocnému rozhodnutí, a do doby rozhodnutí o kasační stížnosti je proto třeba na rozhodnutí krajského soudu pohlížet jako na správné. Pouze v případě naplnění zákonných podmínek pro přiznání odkladného účinku kasační stížnosti je možno tuto zásadu narušit.

Jelikož stěžovatel neprokázal, že by výkon nebo jiné právní následky rozhodnutí pro něj znamenaly nepoměrně větší újmu, než jaká přiznáním odkladného účinku může vzniknout jiným osobám, soud se již nezabýval tím, zda by přiznání odkladného účinku kasační stížnosti bylo v rozporu s důležitým veřejným zájmem.

Stěžovatel tedy neprokázal existenci podmínek pro přiznání odkladného účinku stanovených v § 73 odst. 2 s. ř. s. Z tohoto důvodu nebylo možno odkladný účinek kasační stížnosti podle ustanovení § 107 s. ř. s. ve spojení s § 73 odst. 2 s. ř. s. přiznat.

Poučení: Proti tomuto usnesení **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 30. ledna 2014

JUDr. Radan Malík
předseda senátu